

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi do pošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 30 kr. in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne. Upravišтво.

Na delo za narodno stvar!

Kjer Slovencev moč se v jedno stika,
Pade sila še tako velika!

Katero slovensko srcé ne bi navdušile te zlate besede našega divnega pesnika? Zapomnimo si jih, preljubi Slovenci! Postavili smo jih tu za geslo temu članku, v katerem iskreno vabimo k obilni vdeležbi na XIII. zborovanje »Tiskovnega društva« dne 10. julija v Mariboru. To društvo si je v času svojega obstanka pridobilo nevenljive zasluge za narodno stvar na spodnjem Štajerju. »Slov. Gospodar«, njegovo glasilo, je že dolgo vrsto let glasno doneč zvon, ki budi preljube Slovence v ožji naši domovini k vstrajnemu delovanju za narodne svetinje. Možje, jekleni in nevpogljivi narodnjaki stvarili so z njim močno narodno stranko, ki sedaj čuva in ščiti našo krasno domovino pred vsakim sovražnim napadom. Bili so britki dnevi, ko je naš sovražnik vse sile napel, da bi nas ugonobil. Ni se mu posrečilo. Nasprotno! V narodnem boji priborili smo marsikatero slavno zmago. Pala je trdnjava za trdnjavo; vasi so skoraj že vse očiščene sovražnega duha; po trgih se jasni, zlato solnce narodnega probujenja že veličastno vstaja, kakor megla o poletnem jutru gine in gine nemškutarija, ki je sramota za naša slovenska tla! Le pogledjte naš prelepi slovenski Štajer! Kdo je zasadil naše vinske gorice? Kdo je razgrnil po naših dolinah rodo-

vitna polja in cvetoče vrtove? Slovenci, naši očetje so s svojo nevtrudno marljivostjo to storili. In mi, njihovi potomci, naj bi pa kedaj pustili, da se šopiri po njih krajih narodni nasprotnik, ki se je semkaj utihotopil?! Sramota bi to bila za nas. Ne vrzimo toraj orožja na stran, dokler ne pade zadnja sovražna posadka! Smo premagali eno, naprej! naskočimo z novim pogumom koj drugo!

Dela nas pa čaka še obilo, obilo. Naš nasprotnik je močen. Z nemškutarji, narodnimi odpadniki, ki so med nami, bili bi pač kmalu gotovi, v kratkih letih »pohrustamo« lahko njih vse. A ne pozabimo, da ti naši sovražniki dobivajo pomoč od vseh strani, denar beračijo celó po Pruskem. Judeževi groši za naše nemškutarske učitelje prižvenketajo jo večinoma iz Berolina, to je od tam, od koder sta Bismarck in Moltke planila na našo premilo Avstrijo ter sta jo, žal, tudi premagala. Mi pa, Slovenci, pomagati si moramo sami. Beračije in klečeplastva pri zakletih sovražnikih ljubljene Avstrije nočemo in ne smemo poznati, naša moč so pravica, postave presvitlega cesarja, ki nam jamčijo ravnopravnost, svobodo in vsestranski razvoj. S to močjo smo že mnogo dosegli, ako Bog da in sreča junaska, dosegli bomo še več. Nikdo pa ne drži križem rok! Mlačnost in malomarnost bila bi naša poguba. Najboljše sredstvo, s katerim se sedaj za narodno stvar največ stori, je tisek: knjige in časopisi. V politični borbi je nam odločen slovenski list tako potreben, kakor voda ribi, brez njega si vspeha in zmage niti misliti ni moči. V dobrem listu naj naš priprosti narod izve, kdo je njegov prijatelj, kdo pa sovražnik; naj se mu razloži, kdo podira njegov častni in večni blagor! Zraven pa naj srka iz takega lista navdušenje in vstrajnost, pogum in požrtvovalnost v narodnem delovanju! Pri zborovanju »Tiskovnega društva« posvetovati se nam bo, kako še nadalje vzdrževati se na doslenji poti. Dolžnost vsakatega narodnjaka je tedaj, da se tega zborovanja vdeleži ter s

svojim dobrim nasvetom koristi narodni stvar. Pred vsem je pa tu potrebno, da smo edini. Sloga jači!

Kjer Slovencev moč se v jedno stika,
Pade sila še tako velika!

Bog, ki nas podpira, ker vé, da se borimo za pravico in resnico, bode z mogočno svojo roko dodelil, da se bodo te besede vresničile! Na svidenje toraj, narodnjaki!

—d.

Cerkvene zadeve.

Sveti Pavel, apostol svetá in učitelj narodov.

Njegovo življenje in delovanje opisal Dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski. Druga, popravljena in pomnožena izdaja. V Mariboru 1893. Založil pisatelj. Natisnila tiskarna sv. Cirila. Vel. 8°, str. 152.

I. Ako dnes izpregovorim nekaj besedij o knjigi, čije ime stoji na čelu teh vrstic, izpolnim le prijetno dolžnost za »Slov. Gosp.«, kajti v njem se sicer ne bere po gostem o knjigah, ali o domačih izpregovori vendarle včasih, če tudi ne v dolgih razpravah, kje katero besedo. Ne pa tako doslej o tej knjigi. Ona se nam nanaša na drugo izdajo, toda v teh listih, če se prav spominjam, o nje prvi izdaji ni bilo niti besedice. Kar se je torej zamudilo o nje prvi izdaji, to pa naj popravim, če prav tudi le v kratkih potezah, o drugi izdaji!

Če življenje naše sploh, kakor pravi pesnik, ni praznik, pa je življenje škofa, kakor uči apostol (1. Tim. 3, 1), še le delo, dobro delo — *καλὸν ἔργον* in se torej človek lahko čudi, od kod si dobijo naš premil. knez in škof časa za knjige; še bolj pa se čudi, ako si ogleda tako knjigo, saj tirja v njej skorej vsaka vrsta čas celih ur ali celo večih dni, predno se ona izpiše tako, kakor stoji potem v knjigi. In tako knjigo imam sedaj v rokah: Sveti Pavel, apostol svetá in učitelj narodov! V celi knjigi ne stoji nobena misel, nobena beseda zastoni, ampak vsaka je na svojem mestu, na tistem, ki ji dohaja, na drugem pa za-njo ni prostora, ali tudi na robe: nje manjka na tem mestu, če bi je ne bilo. Iz tega pa se že tudi razvidi, da le-ta knjiga ni za bralca, ki išče v knjigi, v listih le zabave, ne pa podučjenja, vspehovanja. V njej dobimo sicer življenje in delovanje sv. apostola živo pred svoje oči, toda ne tako po vrsti, redoma od rojstva do smrti, kakor se popisuje življenje svetnikov ali drugih velicij mož. Tako življenje apostola mora človek že znati do dobra, ako prime le-to knjigo v roke: v njej se ne popisuje, ampak opisuje se življenje in delovanje apostola svetá.

To pové že ime knjige, pa človek tudi brž vidi, ko pogleda v knjigo. § 1 nam kaže Savla, njegova mlada leta, ali nič ga ne vidimo pri otroških igrar, deških vadbah, mladeniških činih, ampak visoko učeni pisatelj nas peljejo kar h Gamalijelu, učitelju sv. pisma in z njegovih ust srka mladi Savel med sv. modrosti ter se navzame navdušenja za sv. vero, razodeto od Boga po Mojzesu in prerokih. To navdušenje ga drži potlej na mestu, kjer pade sv. Štefan pod kamenjem ter ga pelje proti Damasku, kjer se izpreobrne sam v Pavla. Duhovito § 2 primerja Pavla Savlu; § 3 nam kaže vero, § 4 upanje in § 5 ljubezen sv. Pavla — »teh troje, največja pa je ljubezen« (1. Kor. 13, 13). Kaj sodi sv. Pavel o kršč. veri, že koj iz početka, to nam razjasnjuje § 6: nauk Jezusov je nauk prave svobode in v kršč. cerkvi je prostora za vse ljudi vseh krajev in vseh časov in vseh jezikov.

Zato pa tudi sv. Pavel izpreobrača k malu ves svet (§ 7) ter prehodi vse kraje (§ 8), oznanjeva je sv.

evangelije. § 9 pa nas še posebej zanima, ker razpravlja o vprašanji, ali sta si bila sv. Pavel in pagan Seneca, učitelj cesarja Nerona, znana in če sta bila, sta-li si dopisovala? Da je sv. Pavel imel nauka in srce za vsak stan, to nam razkazuje § 10 in s tem se sklene 1. del knjige: apostol svetá. S § 11 se začne 2. del: učitelj narodov in v tem, še bolj pa v § 12 in 13, oziroma 14 prebiramo v duhu liste sv. Pavla in izvemo o njih marsikaj, česar v drugih, morebiti večjih knjigah ne izvemo. Jaz mislim, da bere človek še z večjim veseljem, z večjim pridom duhovite liste sv. apostola, ako prebere poprej le-te §§ v »Svetem Pavlu«. Kdor pa o sv. veri piše, ima v listih sv. apostola dovolj vzgledov, kako naj piše, da pri bralcih svojih doseže, kar hoče. Beseda božja ni, da se vklepa, pa se tudi »ne veže« — *ὁ δέσεται* (2. Tim. 2, 9).

Slava Bogu. Cerkvene pesmi I. zvezek. Dvajset mašnih pesmij za mešan zbor zložila in izdala P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner. Cena partituri 80 kr., vsak glas 15 kr. Založil samostan, tiskal R. Milic v Ljubljani. — Večkrat smo že slišali želje, naj se izda 3. del »Cecilije« za dopolnilo mašnih pesmij, posebno za tiste zборе, ki le redko izvajajo latinske maše in potrebujejo torej mnogo več zmir novih pesmij. Tukaj je popolnoma in gotovo ugodno postreženo takim željam. Besede so vzete iz I. dela »Cecilije«, za pevce so pri vsaki mašni štiri kitice natisnjene in sicer: Vstop, slava, evangelije in vera (želeli bi, da bi bila dobila polovica pesmij besede tudi za po povzdigovanji). Sopran in alt sta na enem listu natisnjena, na eni vrsti z violinskim, tenor in bas pa istotako z basovskim ključem. Tipe so velike, tisk sploh lep in jasen. S tem smo popisali zunanjo obliko tega novega zvezka. Kar se tiče notranje cene, ni treba veliko besed; skladbe gg. skladateljev so povsodi dobro znane in prikljubljene; v podobni, tudi za slabše zборе ne pretežki obliki so tudi te nove pesmi zložene. Želimo še končno le to, da jih cerkveni zbori tudi pridno kupujejo, cena je primerno res jako nizka.

»C. G.«

Mili darovi za družbo vednega češčenja:
Zabukovje 10 fl., Devica Marija v Puščavi 7 fl. 66 kr., Cirkovce 16 fl. 74 kr., Šmarje 5 fl., Reichenburg 20 fl., Polensčak 13 fl., K. Rop 1 fl., Stari trg 15 fl. 50 kr.

Gospodarske stvari.

Listne uši.

Kakor se nikdar poprej v toliki množini, nahaja se letos po drevesnicah in sadunosnikih listnih ušij. Od vseh strani slišijo se pritožbe kmetov, da jim ta škodljivka ugonobi sadna drevesa. Najhujše napadene so slive, pa mlada jabelčna drevesa. Nekatera slivova drevesa nimajo ne enega zdravega lista; vse je zasvedrano in postaja žolto in suho. Mladi vršički so večinoma vkončani. Da tako od ušic napadeno drevesce zastaja v rasti, vidno hira in propada, pa tudi sčasoma popolnoma obnemore, umeje se samo o sebi. Sem ter tje se priporoča za pokončevanje uši tobakova voda, v letošnjem »Koledarju« družbe sv. Mohorja pa se nasvetuje naslednji pripomoček, o katerega uspehu se je pisatelj teh vrst sam prepričal. Naj se vzame dve pesti trščice mušjega lesa (Fliegenholz), kateri se dobi v štacunah. Denejo se v lonec, kateri drži do tri litre vode. Na trščice naj se vlije nekoliko vode, ter pusti stati 24 ur. Potem se pridene do 25dg v topli vodi raztop-